L. Kons. 1707
S.

KURENDA SZKOLNA

za miesiąc Wrzesień 1863. r.

№ 6.

L. 1505
S.

Podaje się niniejszém do wiadomości, iż P. Józef Dobrzęcki od Wysokich Władz Szkolnych na otwarcie pensyonatu męzkiego w Krakowie upoważnienie otrzymał.

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.
Kraków, dnia 12. Sierpnia 1863.

L. 1559
S.

Posada nauczyciela przy szkole trywialnéj na Zwierzyńcu została P. Napoleonowi Brzeszczyńskiemu nauczycielowi pryw. w ochronie Ill. Św Józefa udzieloną; zaś P. Jan Bielecki prowizoryczny nauczyciel w Dąbrowy otrzymał takąż posadę w Alwerni.

Z Konsystorza Jlngo. Dyjec. Krak.
Kraków, dnia 6. Sierpnia 1863.

L. 1706
S.

Przy szkole głównéj w Starym Sączu jest posada pomocnika z roczną płacą 126 Złr. w. a; zaś przy szkole głównéj w Kętach takaż

St. Świętokrzyskie w Krakowie

posada z pensyą 105 Złr. w. a. do rozdania.

Na te posady, z ktorych pierwsza jest patronatu prywatnego, rozpisuje się niniejszém konkurs, który się z dniem 30 Września b. r. ukończy.

Z Konsystorza Jlngo Krak.
Kraków, dnia 25. Sierpnia 1863.

L. 1597
S.

Dekretem W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 20 Sierpnia b. r. do Liczby 20246. udzieloną została posada nauczyciela przy szkole trywijalnéj w Nowojowéj górze P. Piotrowi Żegestowskiemu.

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.
Kraków dnia 26. Sierpnia 1863.

L. 1640
S.

W. c. k. Ministerstwo Stanu zamianowało dekretem z dnia 17. Sierpnia b. r. do L. 7266/C. U. zarządzającego szkołą początkową u św. Barbary nauczyciela P. Wojciecha Wojnarskiego, dyrektorem szkoły początkowéj wzorowéj i kursu pedagogicznego męskiego w Krakowie. W skutek tego rozpisuje się niniejszém konkurs na posadę nauczyciela szkołą początkową cztéroklasową u św. Barbary zarządzającego, do której przywiązana jest roczna pensya w kwocie 420 Złr. w. a. i wynagrodzenie składające się z kwoty pieniężnéj 105 Złr. w. a. tudzież stósownego pauszale na mieszkanie.

Podania o nadmienioną posadę przyjmuje Konsystorz tutejszy do dnia 15. Października b. r.

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.
Kraków dnia 31. Sierpnia 1863.

Ciąg dalszy do L. 1468/s. zob. Kur. Szk. do L. 1469/s.

§. 2.

Tak szkoły prywatne jak i zakłady prywatne naukowo-wychowawcze dzielą się podług rodzaju młodzieży, dla któréj są przeznaczone, na zakłady mezkie i na zakłady żeńskie. Pierwsze mogą tylko być mezkim, drugie tylko żeńskim osobom powierzone, atoli w tych ostatnich wolno i mezkich nauczycieli brać do pomocy. Szkoły prywatne jakotéż prywatne naukowo-wychowawcze zakłady dla obojéj płci razem nie są dozwolone.

§ 3.

Dalszy podział wynika z różnego wyznania wiary młodzieży. Podług tego mogą być wspomnione prywatne zakłady albo katolickie, albo ewangelickie, albo grec o nieunickie albo izraelskie. Z tego względu należy tylko mieć na uwadze, że dzieci rodziców katolickich tylko do katolickich prywatnych szkół albo do katolickich prywatnych naukowo-wychowawczych zakładów przyjętemi być mogą.

§. 4.

Łączenie obu gatunków zakładów prywatnych jest nie dozwolone, w skutek czego prywatne naukowo-wychowawcze zakłady nie mogą zamiejscowych t. j. przychodnich, a prywatne szkoły miejscowych t. j. w zakładzie mieszkających wychowańców przyjmować. Ze żadnym z tych zakładów ochrona połączoną być nie może. Wyjątki i to tylko dla żeńskich zakładów prywatnych od Ministeryum Oświecenia za osobną prośbą dozwolonemi być mogą.

§. 5.

Pozwolenie na założenie szkół prywatnych lub zakładów prywatnych naukowo-wychowawczych w obrębie szkoły ludowéj daje Rząd

krajowy za porozumieniem się z dotyczącym Ordynaryatem czyli Konsystorzem.

§. 6.

Szkoły prywatne i zakłady naukowo-wychowawcze są pod tym samym dozorem, któremu znajdujące się w tém miejscu szkoły publiczne tego samego wyznania podlegają. Dozorcy szkolni dystryktowi są obowiązani przy raportowaniu o stanie szkół publicznych, także i o stanie prywatnych szkół i zakładów czynić sprawozdanie.

A. O szkołach prywatnych.

§. 7.

Prywatne szkoły dzielą się podług objętości nauk, w obrębie szkoły ludowéj udzielanych na takie. które się albo na przedmiotach szkoły trywialnéj albo na przedmiotach szkoły głównéj ograniczają, i na takie w których także przedmioty szkoły niższéj realnéj bywają wykładane.

Właściciele szkół prywatnych tego rodzaju są z resztą upoważnieni oprócz przedmiotów na szkóły publiczne przepisanych, wychowańcom także żyjących języków, rysunków, śpiewu, muzyki, jakotéż i pożytecznych ręcznych robót sami udzielać lub przez uzdolnione do tego osoby udzielać kazać.

§. 8.

Prywatne szkoły powinny być na sposób szkół publicznych urządzone, mają wykładać te wszystkie przedmioty, które dla tamtych są przeznaczone i używać tych samych co i szkoły publiczne książek szkolnych.

§. 9.

Szkoły prywatne w obrębie szkoły ludowéj powinny istnieć zwykle tylko w wielkich miastach i miasteczkach, osobliwie, gdy publiczne szko-

ły potrzebie nie wystarczają. Pozwolenie na założenie takiéj szkoły prywatnéj może zatem tylko na mocy dokładnie wykazanéj potrzeby być udzielone.

§. 10.

Osoby, które o pozwolenie założenia szkoły prywatnéj się starają, mają się wylegitymować:

a. prawem obywatelstwa Państwa austryackiego, wiekiem i religią;

b. religijno-moralną i obywatelską nieskazitelnością;

c. takiem teoretycznem i praktycznem uzdolnieniem, jakiego od chcących uzyskać posadę nauczyciela lub nauczycielki przy publicznéj szkole z równą objętością nauk przepisy wymagają.

d. takim stanem majątkowym, jaki im do założenia odpowiedniéj szkoły prywatnéj jest potrzebny; nakoniec

e. zarządzeniem co do udzielania w ich szkole nauki religii.

Do podania mają dołączyć plan nauk, którego przestrzegać się obowięzują i zarazem ze względu na ich własne wyznanie wiary oświadczyć dla którego wyznania zamierzona szkoła prywatna jest przeznaczoną, i w którém mieście albo w któréj parafii takową założyć zamyślają.

§. 11.

Szkoła prywatna dla pewnego miasta pozwolona, nie może być bez osobnego pozwolenia Rządu krajowego do innego przeniesioną. To samo się rozumié, gdy pozwolenie dla pewnéj parafii jest udzielone.

§. 12.

Pozwolenie na założenie szkoły prywatnéj bywa tylko pewnéj osobie udzielone, która nie ma prawa takowego odstępować komu innemu.

§. 13.

Z otrzymanego upoważnienia należy w przeciągu roku jednego użytek uczynić, inaczéj takowe się utraca, jeżeli o przedłużenie terminu nie proszono. Ważność otrzymanego upoważnienia także upada, jeśli założona już szkoła więcéj niż rok rowiązaną była.

§. 14

Nauczyciele lub nauczycielki w szkołach prywatnych do pomocy używani powinni prawo obywatelstwa austryackiego Państwa posiadać, do udzielania powierzonego im przedmiotu być uzdolnieni i pod względem tak moralnym jak politycznym nieposzlakowani. W katolickich szkołach prywatnych mogą być tylko katolickie osoby do pomocy w nauczaniu przypuszczane.

§. 15.

Właściciele szkół prywatnych są odpowiedzialni za stan swojéj szkoły, wszczególności za naukę, religijne, moralne i obywatelskie prowadzenie młodzieży, potém za osoby do nauczania wezwane, jakotéż i za sługi dla potrzeby zakładu przyjęte. Oni powinni w osobnym wykazie corocznie z początkiem roku szkolnego Dozorowi szkół dystryktowemu nauczycieli zakładu wymienić, jakotéż każdą w ciągu roku zaszłą w téj mierze zmianę temuż Dozorowi oznajmić.

§. 16.

Uczniowie prywatni, ktorzy chcą uzyskać ważne zaświadczenia, muszą w upoważnionéj do tego szkole publicznéj egzamin składać.

Niektóre szkoły prywatne w obrębie szkoły ludowéj mogą otrzymać prawo odbywania publicznych egzaminów i wydawania ważnych zaświadczeń, jeżeli szczególnego zaufania staną się godnemi, tudzież szczególném urządzeniem i celującemi skutkami w prowadzeniu młodzieży się odznaczą. Tego prawa udziela Ministerstwo Oświecenia na przedstawienie spólne Rządu krajowego i Ordynaryatu czyli Konsystorza.

§. 17.

Co się tyczy uczęszczania do szkół prywatnych przez młodzież do innego religijnego wyznania należącą, niżeli ta, dla któréj szkoła prywatna jest urządzona, jakotéż co do nauki religii z któréj się zaświadczeniem przez swego własnego dusz pasterza wydaném ma wykazać

obowięzują te same przepisy, które w tym względzie szkołom publicznym za prawidło służą.

§. 18.

Właściciele szkół prywatnych, winni katologi dla szkół publicznych przepisane prowadzić i o nieprzerwaną znajomość przepisów szkoły ludowej dotyczących starać się.

B. *O zakładach prywatnych naukowo-wychowawczych.*

§. 19.

Poprzednie dla szkół prywatnych ustanowione przepisy, stosują się i do tych prywatnych naukowo-wychowawczych zakładów, które przedmioty naukowe dla szkół głównych i niższo-realnych przepisane dokładnie udzielają, albo swoim do publicznéj szkoły uczęszczającym elewom potrzebnéj pomocy dostarczają.

§. 20.

Pozwolenie do założenia prywatnych zakładów naukowo-wychowawczych może tylko tym osobom być udzielone, które dowody w §. 10. wyszczególnione złożą i przez kilkoletnie a skuteczne zatrudnienie w zawodzie naukowo-wychowawczym, jakotéż przez moralne i obywatelskie zachowanie się na dobrą sławę sobie zasłużyły. Prócz tego mają zazwyczaj mężczyzni starający się o podobny zakład mieć skończonych lat 30 a kobiety lat 24. Jeżeli ktoś zamierza także uczniów gimnazyalnych wziąść do podobnego zakładu na wychowanie, obowiązanym jest także szczegółowym przepisom (w ces. król. Rozporządzeniu z d. 27. Czerwca 1850. ks. PP. C. I oddział) wyrażonym zadosyć uczynić.

§. 21.

Charakter wyznania religijnego powinien być jak najściśléj uwzględniany w prywatnych naukowo-wychowawczych zakładach, dlatego przyjmowanie dzieci chrześciańskich, które do kościoła katolickiego nie należą, do prywatnych zakładów naukowo-wychowawczych katolickich tylko dla szczególnych, uwzględnienia godnych powodów i to tylko z ograniczeniem na nieznaczną liczbę może być pozwolonem.

§. 22.

W zamiarze religijnego wychowania dzieci, powinni właściciele prywatnych naukowo-wychowawczych zakładów nie tylko starać się o domowe nabożne ćwiczenia ale także i o to, aby młodzież na publiczne nabożeństwo uczęszczała, w którym to celu powinni się porozumieć z dusz pastérzem tego okręgu, w którym zakład istnieje. Gdyby się wychowańcy innego katolickiego obrządku, albo innego chrześciańskiego wyznania w zakładzie znajdowali, to właściciele powinni podług okoliczności albo z dotyczącym duchownym przełożonym, albo z rodzicami tychże wychowańców względem religijnego ich wychowania co potrzeba zarządzić.

L. 938
S.

Aby w rozpoczynającym się roku szkolnym nauczyciele i przełożeni publicznych i prywatnych zakładów naukowo wychowawczych naukę zgodnie z przepisami urządzili a do téjże właściwych używali książek, widzi się Konsystorz spowodowanym jeszcze raz przypomnieć Odezwę swoją pod dniem 18 Lipca r. z. do L. 938/s. ogłoszoną.

Na mocy Reskryptu Prezydium c. k. komisyi namiestniczéj z dnia 9. Lipca b. r. L. 224/praes. podaje się do wiadomości i zastósowania się co następuje:

„W szkole panieńskiéj w Chrzanowie, tudzież w szkole panieńskiéj klasztornéj u św. Tomasza i w takiéjże na Zwierzyńcu, nauka języka niemieckiego dopiero w drugiém półroczu drugiéj klasy; w szkołach zaś chrześcijańskich głównych, do których także i szkoły klasztorne panieńskie u św. Jana, u św. Andrzeja i u św. Katarzyny należą, już w pierwszém półroczu klasy drugiéj ma być rozpoczynaną. —

(Dalszy ciąg nastąpi).

ANTONI
Biskup Amatunt i Wik. Apost. Krak.

X. Paweł Russek
Kanclerz.

Czcionkami Karola Budweisera w Krakowie.